

José Janson

Over je binnenwereld verkennen via de ander

Af en toe vraagt iemand me of ik het allemaal wel aan kan, het horen van 'al die problemen, de hele dag'. Meestal antwoord ik snel, wuif hun vraag weg, bedank vriendelijk en begin de sessie. Maar de laatste tijd houdt deze vraag mij bezig. Wat betekent mijn werk voor mij? Dagelijks acht mensen, acht levensverhalen - al acht jaar lang. Na het eindigen van de Driejarige lijkt niets meer zo vanzelfsprekend.

Een normale dinsdag. Gehaast, want iets te lang blijven liggen. Zoonlief op het kinderdagverblijf afzetten. Auto in. Nieuws aan. Nog tien minuten voor tijd. Kop thee. Te heet. Komt straks. Quicksan in de agenda, daar gaan we. Ik ontmoet twee door het leven getekende ogen. Zijn woorden vinden in rap tempo hun weg naar buiten. Het voelt alsof we in een sneltrein zitten en ik maar flarden van zijn landschap mag aanschouwen. 'Tien jaar geleden. Onwerkelijk. Soms voelt het alsof hij alleen in mijn dromen heeft bestaan. Acht jaar was hij. De artsen. Alles gedaan. Oorzaak onbekend. Daar zit je dan. Machteloos. En dan die keuze... Nóóit zouden ze dat van een ouder mogen vragen, nooit!' Zijn stem trilt en ik zie hoe zijn ogen zich vullen. Plots staat de trein stil. Ik voel hoe ik terug in mijn lijf kom. Mijn adem zit hoog. Die verrotte plotselinge dood. Ik ken hem zo goed. Een vader. *Maar je kind?* Voor even schieten mijn gedachten die kant op: wat als ik zelf...? Nee, niet daarheen. Tempo! Een stroom aan vragen ligt op het puntje van mijn tong. Tegelijkertijd voel ik wat ik daadwerkelijk te doen heb. Ik benoem mijn emotie, mijn neiging om op zijn trein mee te bewegen. Weg van die venijnige pijn. We besluiten even stil te zijn.

Dan, 45 minuten later. Met aanwezige stappen komt hij binnen. Een lange verschijning met een grote bos krullen. Stoer, met iets kwetsbaars onderhuids. 'Ken je dat verhaal van die visser in zijn bootje?' Hij verrast me met deze opening. Nieuwsgierig nodig ik hem uit. (...) 'Ik ben dus als die visser', eindigt hij zijn verhaal. 'En mijn familie is de zakenman!' Er volgt een woordstroom aan frustratie, het gevoel gepusht te worden, manipulatie, niet gehoord worden. Verstrikt in een familiebedrijf, steeds verder van zijn eigen verlangens afgedreven. Hij kent een Kindreactie van afzetten en rebelleren. Ik merk dat hij mij achter in mijn stoel heeft gedrukt met zijn krachtige stem. In stilte verduur ik. Mijn eigen angst is aan het woord en precies daar vouwt de weg zich open. In plaats van door te vragen op de boosheid vraag ik hem: *'Waar ben je bang voor?'* Ontregeld haalt hij zijn schouders op. 'Ja pff, het zijn toch je ouders hè.'

Pauze. Ik noteer snel een samenvatting in de dossiers en drink mijn koud geworden thee. Ademruimte. Het is kwart over tien. Nog maar twee sessies verder en ik ben geconfronteerd met de plotselinge dood van mijn vader, de loyaliteit naar mijn moeder, het oh zo bekende schuldgevoel en mijn aversie tegen boosheid. Soms kan ik terugverlangen naar mijn werk vóór de Driejarige, toen verduren nog een onbewust automatisme was en de sessie enkel nog over de cliënt ging.

Onwillekeurig druk ik mijn rug in de stoel. Zet mijn voeten op de grond. Sluit mijn ogen. Adem in en schenk een goeie, warme kop koffie in. Welkom, Jos.